

Vägen till det nya samhället

Peter Kropotkin

1920

Innehåll

Vägen till det nya samhället

3

Vägen till det nya samhället

1920

Det följande är ett brev till tjeckoslovakiska arbetare. Ur Röda Fanor nr 8, augusti 1921.

Kamrater och vänner!

Det sista kriget har ådagalagt, så att man icke längre kan tvivla på det, att det i det nuvarande samhället, så länge som kapitalets nuvarande utsugning av arbetet och de i industriellt avseende mera framskridna nationernas utsugning av de mera efterblivna existerar är fullständigt vanvettigt att hoppas, att det kommer en dag, då krigen bli omöjliga. Så länge som denna utsugning existerar, kommer krigen att ödelägga mänskligheten och fördröja dess utveckling. Det fyraåriga kriget, som ännu pågår, har ännu en gång bekräftat vad socialister av alla nyanser aldrig tröttnat att upprepa: Så länge kapitalet kan köpa arbetskraft och rikta en del på andras arbete, så kommer det att finnas inre krig. Och vad som är sant för en nation, är också sant för folkens samhälle. Nationen, som kommit längre i sin ekonomiska utveckling (eller bara tror sig vara kommen längre), söker oundgängligt att rikta sig på de andras bekostnad med hjälp av väpnad makt.

Under nuvarande förhållande komma krigen ständigt åter. Och deras karaktär blir, som vi sett, allt grymare och grymare, allt avskräckande och allt mera olycksbringande för de kommande generationerna. Under dessa omständigheter blir nödvändigheten av en rekonstruktion av samhället på en ny grundval, - det vill säga genom en social revolution, - mer och mer uppenbar. Till och med bourgeoisien börjar inse det. Och det är därför det är absolut nödvändigt, att de som äro mest intresserade av en rekonstruktion grundligt diskutera sig emellan de huvudsakliga förändringar det gäller att genomföra i samhällets byggnad.

Ända hittills ha arbetarna varit föga intresserade av diskussioner av denna art. De trodde icke på möjligheten av en snar social revolution. Men de böra nu inse, att de haft orätt. Livet själv och framförallt kriget har framtvingat en rekonstruktion. Den sociala revolutionen bankar på våra portar. På den andra sidan har, som ni säkerligen skola erfara genom edra delegater, som komma tillbaka från Ryssland, försöket till en jakobinsk social revolution, som försiggår hos oss efter stor skala sedan tre år tillbaka, icke lämnat de resultat som man hoppades uppnå.

Man förklarar detta misslyckande med det krig, som ännu pågår. Men orsaken ligger mycket djupare.

Novemberrevolutionen av 1917 söker att i Ryssland etablera en blandad regim av en Babeufsk auktoritär kommunism, starkt centraliserad och en Pecqueursk kollektivism, lika centraliserad, populariserad i Europa under ett fyratotal av år under namn av marxism. Och detta försök - man är nödsakad erkänna det - har sannerligen icke givit de resultat, som man hoppades.

Försöket att upprätta en starkt centraliserad regering, påtvingande den kommunistiska revolutionen genom dekret och tjänstemännens arméer - detta försök kommer icke att lyckas. De vanliga felen och lasterna hos varje centraliserad stat fräter denna administration, folkets massa är avlägsnad från rekonstruktionen och de kommunistiska tjänstemännens diktatoriska makt endast förvärrar det onda istället för att avlägsna det.

Det är därför alldeles klart att det centrala och vestra Europas arbetare, framförallt de latinska nationerna, skola söka sig mera effektiva medel för att nå fram till målet, när de erfara den ryska revolutionens resultat. Redan i den första Internationalen, när man studerade »de offentliga funktionerna i det framtida samhället» sökte man det sociala problemets lösning genom socialisering av produktions- och bytesmedlen; men man ville icke göra detta genom den centraliserade staten utan genom de fria kommunernas federation, decentralisation av produktion och byte och genom uppväckandet av de lokala produktions- och konsumtionsgruppernas initiativ. Kort sagt, man studerade frågan om hur man skulle bygga upp det nya samhället, icke på order från ett centrum, men genom ett uppbyggande från det enkla till det sammansatta under ständigt favoriserande av det lokala och individuella initiativet istället för att med vapen döda människor, som illa eller väl verkställa centralens vilja.

Den erfarenhet man gjort i Ryssland har bekräftat nödvändigheten av att utveckla dessa tendenser av autonomi och federalism, och det är säkerligen i denna riktning, som arbetarnas ansträngningar komma att inriktas, så snart de gå till botten, med de stora och invecklade frågor som resas för varje revolution, så som man gjorde i den federalistiska Internationalen.

Bröder och vänner i Vesteuropa, historien har påtvingat vår generation en väldig uppgift. Det åligger er att påbörja tillämpningen av socialismens principer och finna en praktisk form för dem. Och det är på er uppgiften faller att skapa formerna för ett nytt samhälle, där människans utsugning av människan såväl som klass av klass

skall vara övervunnen, och samtidigt ett samhälle där det istället för centralisation, som leder oss till förtryck och krig, skall skapas tusen centrer av liv och konstruktiv kraft i de fria fackföreningarna och de oavhängiga kommunerna.

Historien driver oss in i denna riktning.

Nåväl, låt oss modigt gå till verket.

Låt oss bryta med de tvänne fördomarna om kapitalet som välgörare och staten som försyn. Och i våra grupper, på våra kongresser, i våra fackföreningar och kommuner finna vi de element som äro nödvändiga för byggandet av ett nytt samhälle, ett arbetets och frihetens samhälle, befriat från kapital och stat och från auktoritetens kult.

Moskwa i augusti 1920.

Peter Krapotkin.

Det Anarkistiska Biblioteket

Peter Kropotkin
Vägen till det nya samhället
1920

Röda Fanor nr 8 augusti 1921

sv.anarchistlibraries.net